

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐՈՆ ՀՈԶԱԿԵԼՈՒ

1700-ԱՍՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Հրաչ Բարթիկյան – Քրիստոնեությունը Փոքր Հայքում. Ազգային-կրոնական և սոցիալ-քաղաքական իրավիճակը նահանգում III դարի երկրորդ կեսին (ըստ IV դարի սրբոց վկայաբանությամբ)	3
Վալենտինա Շանդրովսկայա (Սանկտ-Պետերբուրգ) – Հայ նահատակներին պատկերող կնիքներ (ռուսերեն)	44
Հմայակ Մարտիրոսյան – Երուսաղեմի միջազգային կարգավիճակը և տեղի հայ համայնքը (ռուսերեն)	50

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Գալուստ Գալոյան – Հայաստանը Ասիական Թուրքիայի բաժանման ծրագրերում (1915–1917 թթ.)	58
Աերգեյ Սարինյան – «Վերջ Հայաստանի» վեպի պոետիկան	77
Անուշավան Զաքարյան – Բանաստեղծ-գեներալ Ալեքսանդր Կուլեբյակինը և Հայաստանը (ռուսերեն)	99
Նիկոլայ Հովսեփյան – Բառաքնական դիտողություններ Ոգմի բարբառի բառապաշարի մասին	130

II

Հակոբ Հակոբյան – Հայրենիքն իբրև պատմական կատեգորիա. տարագրություն և հայրենադարձություն	143
Վահրամ Մարտիրոսյան – Վրաստանի հայոց թվաքանակը XVIII դարում	164
Ֆրինա Բաբայան, Արամ Զալանթարյան – Ուշիի Ս. Աարգիս վանքի վիճական արձանագրությունները	169
Նազիկ Հովհաննիսյան – Հոմանշային շարքը միջինհայերենյան ձեռագիր բառարաններում	200
Նեստան Ուտիանի (Թբիլիսի)– Օխի նշանակությունը արյունոտ զոհաբերության ծիսակարգում (ռուսերեն)	204
Մուրադ Օհանյան – Հայաստանը հին աշխարհի երկրների գահակարգում	207
Աշխուհ Պողոսյան – Հայաստանում գորգագործության ծագման հարցի շուրջ	236
Արմինե Հայրապետյան – Վաղ միջնադարյան նորահայտ պատկերազրական մոտիվ	251

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ժորեն Խաչատրյան – Դրասխանակերտի տեղադրության հարցի շուրջ	259
Դիմիտրի Սարգսյան – Բիբլիական «Արարատի լեռները» ըստ սեպագիր արձանագրությունների	268

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Պետրոս Հովհաննիսյան – Նիկողայոս Ադոնցի գիտական ժառանգության նորահայտ էջերից	277
---	-----

ԳՐԱԽՈԱՌԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ալմաստ Զաքարյան – Սարգիս Հարությունյան. Հայ առասպելաբանությունը	291
Ռիչարդ Հովհաննիսյան (ԱՄՆ) – Վերժինե Սվազյան. Հայոց ցեղասպանություն. Ականատես վերապրողների վկայություններ	305

ԼՐԱՏՈՒ

Նորայր Արուխանյան – Վաստակաշատ գիտնականը (ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Ազատ Համբարյանի ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)	307
Վլադիմիր Կիրակոսյան – <u>Լևոն Մկրտչի Մկրտչյան</u>	311

СОДЕРЖАНИЕ

К 1700-ЛЕТИЮ ПРОВОЗГЛАШЕНИЯ ХРИСТИАНСТВА ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕЛИГИЕЙ В АРМЕНИИ

Րաչ Բարտիկյան – Христианство в Малой Армении. Национально-религиозное и социально-политическое положение в провинции во второй половине III века (по мартирологиям святых IV века)	3
Валентина Шандровская (Санкт-Петербург) – Печати с изображением армянских мучеников (на русском языке)	44
Амаяк Мартиросян – Международный статус Иерусалима и местная армянская община (на русском языке)	50

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

Գալուստ Գալոյան – Армения в планах раздела Азиатской Турции (1915–1917 гг.)	58
Сергей Саринян – Поэтика романа “Раны Армении”	77

Анушаван Закарян — Поэт-генерал Александр Кулебякин и Армения (на русском языке)	99
Николай Овсепян — Этимологические замечания о словарном запасе возмского диалекта	130

II

Акоп Акопян — Родина как историческая категория. Изгнание и репатриация	143
Ваграм Мартиросян — Число армян в Грузии в XVIII веке	164
Фрина Бабаян, Арам Калантарян — Эпиграфические надписи монастыря св. Саргиса в Уши	169
Назик Оганесян — Синонимичный ряд в среднеармянских рукописных словарях	200
Нестан Ратиани (Тбилиси) — Значение дыма в ритуале кровавого жертвоприношения (на русском языке)	204
Мурад Оганян — Армения в престольной иерархии стран древнего мира	207
Ашхундж Погосян — К вопросу о возникновении ковроткачества в Армении	236
Армине Айрапетян — Нововывявленный раннесредневековый иконографический мотив	251

ОБСУЖДЕНИЯ

Жорес Хачатрян — К вопросу топографии Драсханакерта	259
Дмитрий Саркисян — Библейские "Горы Арарата" по клинописным надписям	268

ПУБЛИКАЦИИ

Петрос Оганисян — Новые страницы из научного наследия Никогойоса Адонца	277
---	-----

РЕЦЕНЗИИ

Алмаст Закарян — Саркис Арутюнян. Армянская мифология	291
Ричард Ованнисян (США) — Вержине Свазлян. Армянский геноцид. Свидетельства очевидцев	305

ХРОНИКА

Норайр Саруханян — Маститый ученый (к 75-летию со дня рождения члена-корреспондента НАН РА Азата Амбаряна)	307
Владимир Киракосян — Мкртчян Левон Мкртычевич	311

CONTENTS

TO THE 1700th ANNIVERSARY OF THE DECLARATION OF CHRISTIANITY AS THE STATE RELIGION IN ARMENIA

Hrach Bartikyan – Christianity in Armenia Minor. The National-Religious and Social-Political Situation in the Province in the Second Half of the 3rd Century (based on the Martyrologies of Saints of the 4th century).....	3
Valentina Shandrovskaya (St.Petersburg) – Seals with the Picture of Armenian Martyrs (in Russian).....	44
Hmayak Martirosyan – International Status of Jerusalem and Local Armenian Community (in Russian).....	50

ARTICLES AND REPORTS

I

Galust Galoyan – Armenia in the Plans of Partition of Asiatic Turkey (1915-1917).....	58
Sergey Sarinyan – Poetics of Novel "Wounds of Armenia".....	77
Anushavan Zakaryan – Poet-General Alexander Kulebyakin and Armenia (in Russian).....	99
Nikolay Hovsepyan – Etymological Notes on Stock of Vocabulary of Vozm Dialect.....	130

II

Hakob Hakobyan – Homeland as a Historical Category. Expatriation and Repatriation.....	143
Vahram Martirosyan – Number of Armenians in Georgia in the 18th Century.....	164
Frina Babayan, Aram Kalantaryan – Epigraphic Inscriptions of St.Sargis Monastery of Ushi	169
Nazik Hovhannisyan – The Synonymous Row in the Middle Armenian Manuscript Dictionaries	200
Nestan Ratiani (Tbilisi) – The Role of the Barrel of Smoke in the Ritual of Blood Sacrifice (in Russian).....	204
Murad Ohanyan – Armenia in the Throne Hierarchy of the Ancient World Countries.....	207
Ashkhundj Poghosyan – To the Question of the Origin of Rug Weaving in Armenia.....	236
Armine Hayrapetyan – A Newly- Found Medieval Iconographical Motive.....	251

DISCUSSIONS

Zhores Khachatryan – To the Question of Topography of Draskhanakert.....	259
Dmitry Sargsyan – Biblical "Mountains of Ararat" According to Cuneiform Inscriptions.....	268

PUBLICATIONS

Petros Hovhannisyan – Newly -Found Pages from Nikoghayos Adonts' Scientific Heritage...	277
--	-----

BOOK-REVIEWS

Almast Zakaryan – Sargis Harutyunyan. Armenian Mythology.....	291
Richard Hovhannisyan (USA) – Verzhine Svazlyan. Armenian Genocide. Eyewitness' Testimonies.....	305

NEWS

Norayr Sarukhanyan – Famous Scientist (to the 75th birth anniversary of the corresponding member of NAS of RA Azat Hambaryan).....	307
Vladimir Kirakosyan – <u>Levon Mkrtchyan</u>	311